

חג סוכות שמחה!

משפחתי שלי

חג
סוכות
האזינו

עורך העלון: נדב אלחדיף

עלון 634

שנה אחת עשרה • יא' תשרי תשפ"ו

שלוות הנפש

הרב יהודה שוילי שליט"א

מהות הסוכה - קירבת ואהבת ה'

נראה בס"ד לבאר מדוע חז"ל הגדירו את סוכות במילותיהם הנפלאות "צילא דמיהמנותא" – צל האמונה. ונראה דהנה בסוכה אנו מוקפים מכל צדדינו בדפנות הסוכה, מעלינו הסכך, ומתחתינו רצפה/חול וכדל'. ואנו מוקפים כולנו, וגם יש דבר חשוב שצריך שהסוכה תהיה צילה מרובה מחמתה, דהיינו שיהיה רוב צל מאשר שמש. ונראה שלזה כיוונו חז"ל הקדושים שאנו צריכים להרגיש כל הזמן ובפרט בסוכות שהקב"ה מקיף וסובב אותנו, ואנו מוקפים בחסדי השי"ת ואנו חוסים תחת צילו ותחת כנפי השכינה הקדושה. והקב"ה משפיע עלינו כל הזמן רק חסד ורחמים אהבה וחמלה.

ידוע גם מה שדרש רבנו הארי"ל (שער הכוונות, דרושי סוכות) את מאמר הכתוב בשיר השירים (ב, ו) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. וביאר שהכוונה לחג הסוכות שהינה כחיבוק היד, שהיד מורכבת משלושה חלקים, מהכתף ועד המרפק, מן המרפק ועד כף היד, וכף היד עצמה, וכך גם הסוכה שהיא מעיקר הדין אנו צריכים שלשה דפנות, שניים כהלכותן ושלישית אפי' טפה, ודפנות הסוכה הינן כחיבוק מהקב"ה, ב' דפנות הסוכה הם כשני חלקי היד מהכתף ועד המרפק, מן המרפק ועד כף היד, ואילו הדופן השלישית באורך טפה לפחות הינה ככף היד. והיושב בסוכה זוכה כביכול שהקב"ה מושיט ידו ומחבקו בבחינת "שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני". והוא מהות חג הסוכות לבטות את האהבה הגדולה של ה' יתברך אלנו ושהוא לעולם לא יעזוב אותנו.

ונראה שזה גם עניין הצל, שהקב"ה מאציל עלינו מטובו וחסדו הגדולים. וגם ידוע שצל הוא השתקפות והקב"ה מראה לנו את אהבתו הגדולה אלינו, ה' לא חייב לנו כלום. ואנו כל הזמן חיים בזכותו. ואנו מצווים להחזיר אהבה לה' כמו שנצטוו בתורה הקדושה "ואהבת את ה' אלוהיך". ואדם שזוכה לאהבת ה' הוא האיש השמח והמאושר עלי אדמות כי הוא יודע כמה טוב ה' והוא חי בבטחה ללא שום טרדות, אלא רק שמח וטוב לב כל הימים.

משולחן שלמה

מו"ר הגאון רבי שלמה יהודה בארי שליט"א - הינוקא

נמשך על האדם לאותו האור המקיף שהוא גילוי י"ג מכלין דרחמי.

ועיקר החילוק בהשגת אור המצוות הוא במחשבה כמו שאמרו בתיקונ' (תיקון י, דף כה ע"ב), וכל מצוה שאין עימה מחשבה אין לה עליה למעלה, עד אשר יעשה כעין אותה המצוה במחשבה ורעותא דליבא ובזה יעלו כל המצוות שלא נתן עליהם את ליבו ומחשבתו. אך הנה עיקר המחשבה הפשוטה שצריך האדם להשיג במעשה המצוות היא השמחה שיש לו בכך שעושה לאותה המצווה, ובכדי שיבוא האדם לשמחה תנאי לכך הוא שיקדים לזה הכנעה, וכך היא השמחה בדרכי התורה והקדושה, שקודם שבא לשמחה, הכניע את עצמו. וכך הוא במעשה המצוות, שהם ב' ענינים, הראשון הוא קבלת עול המצוות, ובזה בא האדם לידי הכנעה, וענין חיות ונשמת המצווה היא מחשבת האדם, שעיקרה היא השמחה במעשה המצווה.

וכך הוא ביום הכיפורים שכניסת האדם לעולם החירות ויום הכיפורים שאין בו אכילה ושתייה, אלא אור ה' ב"ה לבד, הוא שיכנס בו מתוך קבלת עול וענין ההכנעה, ומתוך כך יוכל לבוא לידי פנימיות היום, שהוא גילוי י"ג מכלין דרחמי ומידת השמחה. וכל זה הוא מצד הכתוב "שמאלו תחת לראשי", שהיא השגת השמחה מצד עבודת האדם, כי אין האדם יכול לבוא לידי שמחה במצוות אלא על ידי מלחמה ועבודה כאמור. אמנם מתוך כך יבוא האדם לשמחה גדולה שתמשך עליו מן שמיא, וכנאמר "וימינו תחבקני" המרמז למצות סוכה, שנמשך על האדם אור מקיף ורחמים גדולים בלא עבודה, שזהו מרמז על מצוות סוכה שאין לאדם אלא לשהות ולדור בתוכה, וכענין "וימינו תחבקני" וכמו שכתוב 'ה' צילך על יד ימינך'.

אמרו בזוהר ויקרא (דף טו ע"ב) 'אם הבנים שמחה' – דא יום הכיפורים. כי ביום הכיפורים נמשך אור מקיף לנקות ולצחצח את האדם מכל זוהמה וצחנת העוונות, והשמחה היא מצד הבינה והגבורה, המרמז ליום הכיפורים שהוא עלמא דחרותא, היינו שיוצא האדם מכל העוונות כמו שאמר רשב"י בזוהר אמור (דף קב ע"ב), והוא מצד הגבורה שהוא מתוך התגלות י"ג מכלין דרחמי, ומכוחם זוכים אנו למצוות סוכה שהיא מצווה המקיפה לכל האדם שהיא 'אם הבנים שמחה' כמו שאמר הרעיא מהימנא בזוהר כי תצא (נדף רפג ע"א). וזוהי שמחה הנמשכת מלמעלה כמו שכתוב 'וימינו תחבקני' כמובא בדברי רבנו הארי"ל (בשעה"כ הקד' דרושי חג הסוכות), שהוא סוד מצוות סוכה עד שמיני עצרת ושמחת תורה, שבכל זה בא האדם לתכלית התורה ללומדה מתוך שמחה, היינו שמאחר שנעשה רגיל בדרכי לימוד התורה יש לו שמחה, כי אינו מתבהל מגודל התורה ודקדוק הדינים שבה, כי מאיר בו האור מקיף וי"ג מידות הרחמים לגלות לו כיצד במקומו יש לו חלק בתורה, ואיך יכול גם הוא לשמוח בתורה.

וכך הוא בפרטות בכל אדם ובכל זמן, שכאשר בא האדם לגשת לעבודת השי"ת ולעסק התורה, הנה תיכף מתעורר בו מלחמה אם לגשת לעבודת השי"ת מתוך שמחה או מתוך מרירות ועצבון, והדרך להנצל מהעצבון הוא, שיתבונן האדם שבזה שמקיים הוא למצוות ה' ב"ה בדיבור ומעשה בעסק התורה והמצוות, שהנה בזה נמשך עליו אור מקיף מכח דיבורו והבל פיו בעסק התורה ובכל מעשה המצוות, ואור זה אינו תלוי במדרגת השגתו בתורה ובמצוות, שהרי גדולי הצדיקים ופשוטי העם כולם חייבים באותו מעשה המצוות ומקיימים להם בשווה, ובהם

לרפואה שלמה הצלחה וכל הישועות:

מו"ר הרב ישראל מאיר יוסף בן אסתר, מו"ר הרב דוד שלום בצרין בן ויקטוריה, מו"ר הרב שלמה יהודה בן דליה, רון בן שמחה, זכריה בן אפרים, אברהם אלברט בן בלינה, אפרים בן מרים, יוסף בן יונה, משה בן בלינה, גל בן מלכה. יעקב בן אליהו. ינון בן חיה וב"ב | העלון מוקדש להצלחת עם ישראל להצלחת החיילים, להשבת החטופים, ולגאולה השלמה בקרוב.

להפצה הקדשות והוספת שמות 053-4188097 או 050-5218899

לעילוי נשמות:

מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר הרב בנימין דוב בן סימה רחל, ריטה רבקה בת שרה, הרב אורי זוהר בן גולדה צוק"ל, אסתר בת גיזל, שם טוב בן אסתר, הראל בן תמר הי"ד

סגולות לחג סוכות

מו"ר הגאון הרב שלמה בצרי שליט"א

כתב רבי חיים פלאג'י על חשיבות נתינת צדקה לצרכי החג והכנסת עניים לסוכה שהם חלק מ' אושפיזין קדישין. דייקו האחרונים מדברי הזוהר שצריך האדם להזמין בפיו את האושפיזין, והוסיף שאם לא יזמין בפיו - אינם באים לסוכתו, אפילו שהוא צדיק גמור, ולכן צריך שיזמין אותם דווקא, ויקרא לכל אחד בשמו. והחיד"א (מורה באצבע ס"ט אות רפט) הוסיף שצריך להכין כסא עם מעיל מפואר על גבו, לזכר ז' אושפיזין עלאין קדישין, מעין שעושין ביום המילה כסא לאלהיו הנביא זכור לטוב, וב"מטה אפרים" (ס' תרכה אלף למטה סקק"ט) כתב: טוב לדרוש בכל יום מעניין האושפיזין של אותו היום, ביום הראשון בעניין אברהם, וכן בשאר ימות החג.

מעלת עשיית הסוכה - כתוב בזוהר הקדוש (תיקונים דף קלב:) הזוכה לעשות סוכה, הקדוש ברוך הוא מסכך עליו בעולם הזה ומגן עליו מכל מלאכי החבלה כשיוצא מזה העולם והולך לעולם הבא, ומי שזהיר במצות סוכה, לעשותה כתיקונה, מובטח לו שלא תהיה מריבה בתוך ביתו כל אותה שנה (כף החיים תרכה אות י').

כתב השולחן ערוך (סימן תרל"ט ס"א) כיצד מצות ישיבה בסוכה? שיהיה אדם אוכל ושותה וישן ומטייל [הכוונה מנוחה ומרגוע הנפש] ודר בסוכה כל שבעת הימים ביום ובליילה כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות השנה, וכתב החיד"א (בשמחת הרגל) שיראי שמים כמעט שאין נכנסים לבתיהם כל עיקר רק שבתם וקיימתם וכל עסקיהם בסוכה, וכן סיפר מורינו הרב חיים אבישולם כהן זצ"ל שראה את האדמו"ר מלעלוב זיע"א שלא היה יוצא כלל מהסוכה ואמר לו מכה הקדושה הגדולה שישב בסוכה אי אפשר לעזוב אותה, והיה מנשק הדפנות של הסוכה בכניסתו וביציאתו מכה חביבות הסוכה גם מספרים עליו שהיה עולה על השלחן לנשק את הסכך (כמו שכתב הש"ה פסחים נר מצוה ט"ל).

הסוכה - כתוב בזוהר הקדוש (תיקונים דף קלב:) הזוכה לעשות סוכה, הקדוש ברוך הוא מסכך עליו בעולם הזה ומגן עליו מכל מלאכי החבלה כשיוצא מזה העולם והולך לעולם הבא, ומי שזהיר במצות סוכה, לעשותה כתיקונה, מובטח לו שלא תהיה מריבה בתוך ביתו כל אותה שנה (כף החיים תרכה אות י').

השמחה בחג - כתב הפלא יועץ (ערך סוכה) בחג הקדוש הזה יש מצות "שמחה" שנאמר "ושמחת בחגך והיית אך שמח". והיא שמחת הלב שיהיה שבע רצון ומלא שמחה של מצוה ולא של הוללות או שתיה חריפה, וכתבו בזה תלמידי האר"י ז"ל שמי שיהיה שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהיה לעולם שמח אך בוודאי יערב שמחתו, לשמח לב עניים ואביונים תלמידי חכמים, וזה מצות כל החגים וכל שכן בחג קדוש זה דחייב הוא ליתן לעניים חלק האושפיזין ובהו זוכה לרוב ברכות.

ארבעת המינים - כתב מרן הרב חיד"א: בהגיע זמן תפלת החג שחרית, ילך לבית הכנסת עם המינים שש ושמש בקיום מצוותיו יתברך, (מורה באצבע אות רצב) ויכוין ביום הראשון שהוא מצות עשה מדאורייתא ובשעת הברכה יקפיד שישים את השדרה של הלולב כנגד פניו (בן איש חי האינו ה"א) וכשלוך ביום הראשון של סוכות את האתרוג יכווין שיתקן עוון אדם הראשון שהיה עץ אתרוג וזהו כדכתיב "ולקחתם לכם ביום הראשון" ראשון לחשבון עונות שהוא החוטא הראשון. (מועד לכל חי). וגדל כח מצוה של ארבעת המינים בחג שכל הנוטל מברך עליהם ומתפלל בהם נפתחים לפניו כל שבעה הרקיעים ותפלתו מגעת כסא הכבוד, ורמז לדבר זה כתוב בספר אליהו רבא: לולב - אחד, אתרוג - אחד, הדסים - שלשה, בדי ערבה - שנים, הרי שבעה בין הכל, כנגד שבעה רקיעים. (הובא בספר שולחן המועדים סוכות)

דפוס צבעים אמיתיים

לעלי נשמת: מרן הגאון ר' עובדיה יוסף זצוקל, מרן הגאון ר' מרדכי אליהו זצוקל, מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר, אורית בת טובה, הרבנית ספירית חיה בת בניה, ר' שלמה העליון בן דליה, אסתר בת לונה, מרן הרב חיים אבישולם הכהן (החלבן) בן בלנא.

ליוזג העין: אליהו חדר בן אסתר, אורטל בת מיכל, אליהו בן ארובה, חום בן אורית, דניאל בן מלכה, יהודה בן סימא.

ממתק לשבת

מו"ר הגאון הרב שלמה בצרי שליט"א

חג הסוכות - זמן שמחתנו

ימי הרחמים והסליחות חלפו ועברו, והותירו אחריהם שובל זך של טהרת הלב ונקיות הנפש, וכשלב היהודי זך נקי - מחפש הוא קרבת אלוקים, חפץ הוא להיות דבק בה' יתברך, להיות במחיצתו ובקרבתו, לחסות תחת כנפיו, לחוש את מתקנות הנפלאה של קרבת אלוקים ואז באה לה מצות הסוכה הנפלאה, מיד אחרי יום הכיפורים טורחים אנו לבנות את ה"סוכה" שבה כביכול נתייחד עם הקדוש ברוך הוא ונשמח עימו.

את סוכתנו בונים אנו - לא תחת קורת גג, לא תחת השפעתם הסוחפת ומבלבלת של קנייני העולם הזה, אלא תחת כיפת השמים, תחת כנפי ה' יתברך, וכפי שחכמינו מכנים את הסוכה: "צילא דמהימנותא" - צל האמונה בה' יתברך. עוזבים אנו את ביתנו, את כל רכושנו ועמלנו, ובאים לחסות בצל השכינה הקדושה, ואז זוכים אנו לחוש תענוג מיוחד - "בצל חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי" (שיר השירים ב) וכפי שכותב ה"שפת אמת": כי עצם נפשות בני ישראל משתוקקים ונמשכים אחר הקדוש ברוך הוא, רק הבלי העולם הזה מעכבים את אהבת הלב, ואחר יום הכיפורים נטהרו הלבבות וחוזרים לשורשם, ואז יכולה הנפש היהודית לשוב ולהתענג על ה'.

כמה מרגשים ומרעשים הם דבריו של רבינו האר"י ז"ל (שער הכוונות דרושי חג הסוכות ד) כי צורת הסוכה מרמזת על חיבוק של אהבה שמחבק אותנו הקדוש ברוך הוא, [שהרי צורתה שתי דפנות שלימות והדופן השלישית טפח] ואכן בשבתנו בסוכה יכול כל לב יהודי לחוש קירבת ה' מיוחדת ושייכות נפלאה לקדוש ברוך הוא.

מצות הסוכה היא מיוחדת בכך שנכנסים בה בכל גופנו וכפי שכותב ה"שפת אמת" שבמצוה זו נכנס היהודי לתוך המצוה אפילו עם הגעליים שעל רגליו ומתקדש בקדושתה ולכן מורגשת קדושת הסוכה בנפש האדם יותר משאר מצוות. (בהלכה ובאגדה סוכות)

אורות חיים

מו"ר הרב חיים כהן החלבן זצוק"ל

אחרי חג סוכות היה משאיר את ארבעת המינים שלו בבית כדי לעשות עינים תיקונים ותפלות במשך השנה, לפעמים היה שולח לצדיק רבי ישועה בן שושן זצ"ל בירושלים כמה סטים של ארבעה מינים שבירכו עליהם כדי שילך במשך השנה לקברות צדיקים ויעשה עינים הקפות, דבר הידוע כמסוגל לקבלת התפלה, וכמו שהרב סיפר שפעם הגיע באמצע הצהריים למקווה ברחוב יבנה בתל אביב וראה שם את רבו הצדיק רבי יוסף וולטון זצ"ל שטובל במקווה ויוצא ועושה נענועים וחוזר וטובל ושוב מונע עם הלולב והאתרוג והיו פניו מאירות כלפידים. וכשניגש אליו ושאל אותו מדוע הוא עושה את התפילות הללו והלא לא חג סוכות היום, ואמר לו שיש גזירות על עם ישראל ורוצה הוא לבטלם.

זוכרני שעשינו בבית כנסת המרכזי "בית יוסף" ביום ט"ו באב הקפות עם מורי אבי המקובל רבי דוד שלום בצרי שליט"א ורבי חיים הביא את האתרוג והלולב שלו משנה שעברה והיה הלולב שלם ולא יבש והאתרוג היה נראה כאילו נקטף זה עתה מהעץ והיה טרי, ואמר לי שלפעמים נמצא ברשותו אתרוג שנשאר בידו כמה שנים אך הוא לא יודע אם מותר לברך עליו כי זה נקרא אתרוג משנה שעברה.

(מתוך הספר ממתק לשבת)

לרפואה והצלחה: מרן הרב חיים רבי בן שרה, בלהה בת מרים. אסף בן מרים, רות מירה בת שמחה. גד בן דליה אילה. שלמה בן לבנה. אברהם בן בלינה. יוסף בן יונה.